

ملا نصر الدين

№28. Цѣна 12 к. МОЛЛА НАСРЕДИНЪ

قیمتی ۱۲ قەك ۲۸

Литог. С. БЫКОВА

Роттер.

قونسول و گنرال غوبرناطور

گنرال - نهه ياشك وار؟ قونسول - قديم نظام الملك تبريزده حاكم اولانده من بو بويدا اديم

- آي قارداش، مشهدی مہدی قلی عمونک ماتوری مارادہ در۔
- بودر، عزیزیم۔

جوان باہی رہ تھہ۔

საქართველოს
განმანათლებლო
სისტემა

نظم

چيقما صحرايه ديكانلار واردر.
گهزمه چون سايه ييلانلار واردر.

بو نيستانه گلوب گيرمه ملي
بو تماشايي باخوب گورمه ملي
هله عمر ايله ملي، اولمه ملي

چونكه يير اوزگه زمانلار واردر
گهزمه چون سايه ييلانلار واردر.

ديمه بو اولمكه مسلمانلقدر
«حبش اورمانلعي، حيوانلقدر»
ملكدارلق، آغالق، خانلقدر

ايتي ختجر پلوانلار واردر
گلمه بو يانه ييلانلار واردر.

گورجيلر ايچره قالبوب راحت ايله
گوزل انسانلار ايله الفت ايله
نه گلوب گور بيزي، نه لغت ايله

نده گور ياشلي جوانلار واردر
گهزمه چون سايه ييلانلار واردر.

نه ايشك وار بابا، باكوده سنك،
قلعه ده، گنجه ده، هر سوده سنك،
ميشه ده، قريه ده، هم كوده سنك،

توكولن صو كيمي قانلار واردر
گهزمه چون سايه ييلانلار واردر.

يا دييورسني رجبدر، شعبان
گلور آردنجه بونگده رمضان
اولاجاقسان گيدوبن مرثيه خوان

سكا يريوق نيچه جانلار واردر
ايكي مين مرثيه خوانلار واردر.

عجبا! سنده او تقرير هاني?
هر سوزي ترسینه تفسير هاني?
آلت حربه تكفير هاني?

نه قدر ياخشى يامانلار واردر
نيچه ايماني ساتانلار واردر.

وارث مسند پيغمبرمز،
زينت مسجديمز، منبرمز،
آغامز، صاعب و تاج سرimiz،

حاجبي مير ملا فلانلار واردر
باشيل عمامه قويانلار واردر
نيزه و تير و كمانلار واردر
گهزمه چون سايه ييلانلار واردر.

« كيفسينز »

اونده يوز مينلر خرچليوب عبادت خانه تيكوب
آدين مسجد قويورلار، بوندا ياريم ميليونلار خرچليوب عبادتخانه
تيكوب آدين «مشرق الاذكار» قويورلار. اوندادا پيرلر، زيارت كاهلر،
بوندادا داخي آرتق. برجه قالبوب طوغ گزديرمكه چاووش، انشالله
اوده تيز سر انجام اولاجاق. اوندا عورتلر چارشووا بورونورلردى،
ايندى بوندا ايكي چارشووا بورونوب دورته روئند باغليورلار.
اوندا شيخ فضل الله لار، مير هاشم لار لامجالا پول حغاز آلوب استبداده
كومك ايديرلردى. بونلار مفتجه گيجه و گوندوز شاه عادل
محمد على شاهه دعا ايديرلردى. غرض، نه باش آغريسى، همان
كوفته در دولما آديله گلوب. عبث يره مسلمان قارداشلار اونلاره
كافر ديورلر. باخ، كافر يوروپاليلر كيمي، ياپونلار كيمي، آمريقا
ليلر كيمي اولار. بونلار كافر فلان دگل، بونلار داخي مؤمن، داخي
مقدس، داخي متدين بر طايفه در. اونلار كه بيله باشليوب، سوز
يوخ بهشته ده صاحب اولاجاقلار.

بابي

تاپماجا

كيمدر او؟! عارفي گورجك پوزولور،
ديه سن باشينه اودلار ساچيلور،
گورگه حين جاهلي رنگي آچيلور،
سانكه ساقالنه گوهر دوزولور.

وبا ناخوشغلي

من همیشه ديميشم و گنه دييورم كه: چوخ ناخوشلقون علا.
حين مسلمانلار يوروپاليلردن ياخشى بيلدرلر. او جمله دن ايله بريده
بو وبا ناخوشلعي در. بو گونلر مسلمانلار تقليسده دسته باغليوب
مرثيه خوان، سینه زن، زنجير ووران و دعا اوخويان گوتوروب،
ويدى دانه ده قربان قويونى آلوب، وبا ناخوشلقينون قباين كسمكدن
اوترى گيتديلر قبرستانه، و اوراده ياخشى مرثيه ديوب و دعا او
خويوب، قربانلاريني كسندن صورا باشلارينه و سینه لرينه وورا
وورا گلديلر بازاره و اورادن گيتديلر مسجده، اوراده سینه وو
روب و مرثيه ديوب دويونجه آغلياندان صورا داغليديلار. همان
او گوندن وبا ناخوشلعي تقليسدن يوخ اولماقه اوز قويدى. البته
اوزگه شهر لرونده مسلمانلارى بو معالجه نى دستورالعمل ايديوب، بو
قاعده ايله وبانى رفع ايله سونلر.

دوختور مشهدى فرضعلی

بر گل

واعظ كه چيغار منبره هي پوفلر اودى
تكفيره قويار كيمك عشق ايسه مودى
واردر ديه سن بو خازن نيرانك
آغزنده ايقسترينى كافر زاوودى

- باغبان -

کوفته

الدييات

من بر وقت چوخ سوووندوم. ايشيندديم
 كه مسلمانلاردان بر فرقه چخوب كهنه عادت
 برى، كهنه قاعده لرى پروتست ايديرلر و ديورلر
 كه: دخى كهنه گذران بو زمانه ده ياراماز.
 تازه قانونلر يازوبلار، زمانه ده موافق شريعت
 تاسيس ايدوبلر. من چوخ شاد اولديم، ايله
 بيلديم دخى بوندان سورا ملت ترقى ايدمك،
 يووروپا قاعده سيله مکتبلر آچيلاجاق، تعليم،
 تربيه اولاجاق، حقوق نسوان قاينار يلاجاق. تعليم
 عمومى و جبرى اولاجاق. يعنى: بر مکتب دن
 شهادت نامه سى اولميان اوغلانله هيچ كس قيز
 و يريمه جك. و بر مکتب دن شهادت نامه سى او
 لميان قيزى هيچ اوغلان آلا بيلميه جك. اوغلانله
 قيز بر اختيارده اولاجاق، حتى ارث ده برابر
 اولاجاق. اوزلريده چوخ مشروطه چى، بله كده
 جمهوريت چى اولاجاقلار. من چوخ سوووندوم،
 ديديم: مرحبا بابى قارداشلار، باخ سيز دوغرى
 ديورسنگز، ايله زمانه ده بوئى ايسيتور. بر گون
 گيتديم اولديم خالص بابى.

بر آز سورا باخديم گورديم كه خير، ايله
 بونلارده جنت آختار يارلامش، گورديم ايله همان
 ككوفته در، آنجاق آدينى دولما قويوبلار، يعنى
 اوندادا الله ن عربجه دانشيرسان، بونداده. انتها سى،
 اوندا قل هو الله ديورسن، بوندا اشهد بو خدا
 نيتك. اوندادا گرك گونده بر نيچه دفعه اوز
 سوزووى الله عربجه ديه سن، بوندادا. اوندا
 كرك اوروجى رمضانده دولتان، بوندا بر

اي اوزى آباد اهلى اهل ايمان نخچوان
 معدن علم و تمدن، كان عرفان نخچوان
 آفرين اولسون سنك انصافلو، ديندار اهلگنا
 سنده يوخسر بر نفر مردود، شيطان نخچوان
 مکتبك، دار فنونك بول، اوزك دارالادب
 ساكنك اهل معارف، اهل وجدان نخچوان
 آل ويرك رايچ، قازانجك چوخ، اكينچك بيشمار
 تاخلك بول، حاصلك تحسینه شايان نخچوان
 وار يرى عالمره فخر و مباهات ايله سن
 سنده وار چا كر كيمى شاعر، سخندان نخچوان
 روضه خوانك، واعظك هر اولكهده مشهوردر
 ساده لوح و بى غرض گويا كه حيوان نخچوان
 سنده يوخسر بر نفر مشروطيه بدخواه اولان
 آچمسان احرار ايله ابراره ميدان نخچوان
 ساكنك، اهلك بوتون زورنال غزيت مفتونيدر
 نشر علمه، نشر فنه بدل ايدر جان نخچوان
 بر «پراگيمنازيا» يا بر «ريالى» آچماقا
 اون بش ايلدى سعى ايديرلر سنده هر آن نخچوان
 سنده يوخ بغض و عداوت، بخل غيبتدن اثر،
 پك گوزل رفتار ايدير اصناف، بك، خان نخچوان
 مرحبالر شيخگنا، احسن او ذات پا كه كيم
 دينين ايتمز حيفه دنيايه قربان نخچوان
 بر طيب خاذقك وار بى نظير و بى بدل
 مردهيه و يرسه دوا گر بخش ايدر جان نخچوان
 عمرى اولدقجه (جووه للاغى) يازار تعريفگى
 الغرض هر وضعگنا اولمش ثنا خوان نخچوان

قافقازده علم و مارك مركزى حساب اولونان شوشى شهرنده.
(ملالار ملا نصرالدينى قدغن ايدوبلر)

ادارهٔ تلیفون خانهٔ تبریز ۱۳۱۹

عدلیهٔ مرکزی،

تلیفون خانهٔ ایجاب ایند امتیاز صاحبی.

رحیم صراف.

میر جعفر چورکچی

روستام

آذربایجاندان بر نمونه

آقا میر جعفر — سن دینورسن بورا منیمدر.
 رحیم صراف — خیر آگاه بورانی ایالت توقیف ایلیوب که صاحبی ناچار قلوب ال چکسون.

که اری آلتمش یاشنده ایمش، قوشولوب اوز نوکرلریله قاجوب. اری و ارینون قوم اقربالری توکولوب هر نه جور ایسه عورتی و اوغلانی دوتوب چوخ پیس حالتله اولدورولسر. منیم بونسلارله ایشیم یوخدر، منیم ایشیم آنجاق حقیقت غازیته سینون یازدیقه در که اداره اوز طرفندن یازیر که: ییز بو ایشده هیچ کسی مقصر گورمیوریک، اون دورت یاشنده قیزک کابینن آلتمش یاشنده کیشی به کسن ملانی مقصر گوروروک.

جناب ملا نصرالدین! بو آخر وقتلره دنیاده نه پیس ایش اولسه ییز بیچاره ملالاره اسناد ویریرلر. وحال آنکه هیچ جو خینده ییز مقصر دگلیک. مثلاً، ایله بری بو ایش: سن اوزک که ایندی یتیم یاشنده کیشی سن، اون دورت یاشنده بر قیزله و یا وکیل لری ایله گله سن منیم یانمه که کابین کس! من سیزی نه حقله رد ایله بیلمرم؟ اگر رد ایتمش اولسام هانکی شرعی اختیارله رد ایتمش اولورام؟ سیز هانکی خلاف شرعی ایش گورورسکز که من سیزی رد ایدم؟ من دییه بیلمرم می که گرک قیزک یاشی فلان، کیشینونده یاشی فلان اولسون؟ اوندا منه دیمزلرمی که فلان فلان شده تازه شریعت چخارمسان؟

(امضا: داشکند اویزدینون بیتلی کندینون قاضی سی ملا نوری)

پوچته قوطوسی

عشق آبادده «غریبه»: یازیرسکز که فریدونیه مکتبی معلمی فلان کس مکتبه بر جور خیانت گوستروب قاجوبدر. بونی دییه بیله ریک که وکیلزدن یا تانیدیغمز معتبر اشخاص دن بو باره ده ییزه معلومات گلمه سه، بر سوز یازا بیلمه نیک.

مورغولده «گینه او» جنابلرینه: هفته ادبی مقاله سی بر آز قارنلقدر.

کوگجایده «فاتیش خالایه»: ییز هارادان بیله ک که ملا امیر باره سنده یازدیقلارک دوغری در؟

شماخیده «تازه مکتب باره سنده یازانه»: ییز اوزومز اوخو دیق — خبردار اولدیق — دخی کفایتدر.

نوخیده «چای قراقلی به»: عرفامز باره سنده یازدیغکز مکتوبی چاپ ایتمک ایچون سیزی گرک یاخشی تانیاق.

مدیر و باش محرر: حلیل محمد قلی زاده.

Carver Cotton cin Co East Bripevater' Mass.

قارویر فانتون چین شرکاسی بریدریواتور. Въ Амеркѣ.

تکیف ایدیر هر قسم ماشین و آلات، مثلاً، چین، ال ایله ویا قایشیله ایشلیهن هر بویو کلمکده لبتقرلر، پاموق تمیزلیهن زاوودلار قوروب ایشلتمک.

بوتون روسیه ایچون تک وکیلی:

باکوده استیپون قارداشلارک تجارت ایوی

Торговый Домъ бр. Степунъ, Баку

شعبه لری: مروده، قوقانده، تاشکندده، باطومده. نماینده لری:

تفلیسده پ. د. پوللاق و شرکاسی. تیلیفون ۲۸

تیخنیجیستی دوم ا. ع. قیسسیر، تفلیسده، تیلیفون ۶۸۷

آستوب اوز یولومز ایله گیده ک. شیعه لرا ایندی زمانه اوشاقلاری ایله خراب اولوبلار که (بونلار هاموسی علمک گوجندندر) نه آغ سققاله حرمت ایدیرلر، نه چال سققاله، نه ملایه، نه سید، نه باققاله. آ کیشی ایندی بو ساعت یولیه گلیردیم، ایکی نفر دار دیاقانال شالوار گیمش گیمنازیه شاگردلری بربریه صحبت ایله ایله گیدیردیلر. بری دیدی که: «ملا بو گون منی آرتق ناراحت ایتدی». او بریسی سوروشدی که: «هانکی ملا؟». جواب ویردی که: «ملا میغ میغ». خلاصه، برصلوات چووورون، من سیزه یقین دیورم که بش ایل کیچمز که ایله دیاقانال شلوار لیلار بو طور مجلسلرده اوتورامازلار، شلوارلاری پارتلار. آمین یا رب العالمین. تکیه ساوشدی.

امضا: «دیاقانال شلوارلی»

اداره یه مکتوب

ملا نصرالدین مجموعه سی نیک محترم مدیرینک حضور عالی لرینه عرض اولسون که رمضان آیی یاووقلاشدقنه جهت عموم جماعته خبر ویره سکز که هر کسه اصول ایله مرثیه خوانلق ایلین و مرثیه ساتان لازم اولسه، بکا رجوع ایتسوندر، نیجه که اوزیم آلتمش سننده ییم، ۴۹ ایل رعیت لره ظلم ایله ایله ملکدارلق و بو ایل مرثیه پزلیک ایدیرم. آدریسیم: شاه تخنده بر آغا.

آغداشدن

بر نچه آی بوندان ایرلی آغداشون تازه یتیمه لری یغلوب یزه دیدیلر که: «گرک آغداش جماعتی عریضه ویروب گنجه نشر معارف جمعیتک شعبه سنی بوراده آچاق»، بو ایش بزدن اوتری چوخ منفعتلی بر ایشدر، همیشه بزیم ایشمز قباغه گیده ر. بز جماعت ها مومز بر سس ایله راضی اولدوق، خیال ایلدیک که یقین بو جمعیتمزده یاخشی یمک ایچمک صحبتی اولاجاق، بوگا گوره فکر ایله دیک که بو بویوک ایشدر، یمکسز اولماز، راضی اولوب کاغذه قول یازدق. ایندی بر نچه گوندر که دیورلر اذن گلوب، نه ییلوم مجلسه صدر لازمدر، خزینه دار، کاتب لازمدر، تقنیش قومیسیه سی بیله گلدی، نه ییلوم پراتاقول بیله گیندی، نه ییلوم نه نه. غرض ایشلرمز اولوب قاریشیق، چونکه ملا عمو اوزک انصاف ایله، دی گوره ک، هانسی بر مجلسمزده صدر اولوب، خزینه دار اولوب، کاتب، پراتاقول مراتاقول اولوب؟ هله بو نه آخماخ ایشلردی؟

امضا: بر نفر جماعت طرفندن وکیل

جواب

جناب ملا نصرالدین! البته بو کیچن هفته لرده غزیه لرده داشکندده اولان بر غریبه احوالاتی هامو اوخویوب. او احوالات بودر که: اون دورت سنده بر جوانه عورت

یا دنیا یا آخرت

باکو شاعری مرحوم قمری اوز مرثیه کتابنده دیوب: اهل دنیانک اولماز آخرتی گر بونی ایسترایسن اوندان گنج نه گوزل شعر، نه حق سوز. بو شعر هامو شعرارون پاد-شاهیدر. بو شعر حقیقت غازیته سینک (هفته ادبی) سنده یازیلما قه لایق یر شاه بیت در. بو شعره ترجمه فلان ده لازم دگل. بو شعر اوزی دوغری جه دیوبور که: هر ملته که آخرت لازم در، اونک دنیاسی اولا ییلمز. یعنی یا دنیا، یا آخرت.

مثلا آشکار ایشدر که فرنکاره، انکلیس لره، گرمانلاره بهشت، حوری، غلمان قسمت اولا ییلمز. و اونلار اوزلریده هیچ او خیال ده دگل لر، او ملعونلر ایله اوزلری اوز اختیارلریله عالم (در) ده دنیانی قبول ایدوبلر.

اما بیز یوخ، بیزه دنیا لازم دگل، بیزه آخرت لازم در، او آدم لار که بیزی ترقی به، مدینه، یعنی دنیا طرفه چکیر، اونلار مسلمان دگل لر، اگر مسلمان اولسالار، بیلرلر که؛ مسلمان بهشت لازم در، حوض کوثر لازم در، حور غلمان لازم در که اونلارا هیچ انس و جان الی دکیبوب، نه در بش گونک دنیا؟ (الدنيا حیفه، طالبها کلاب) قوی اونا یوروپالیر صاحب اولسون، آغا اولسون، حاکم اولسون. مختصر، دنیا ایله آخرت بربرینک ضدی در، اونی ایستیهن گرک بوندان کیچه، بونی ایستیهن گرک اوندان کیچه.

نجف الاشرف مجتهدلرون فتوا سیله ایران مجلسندن ایرانلیلر تقی زاده نی قوودیلار، چوخ یاخشی ایلدیلر، جانم، کیشی لره آخرت لازم در، دنیا لازم دگل دا!!! تقی زاده عمرنده هیچ بر گون آخرت فکرنده اولوبمی؟ همیشه دنیا فکرنده، ملت قیدنده، ترقی خیا-لنده، بیزه او و اونیله هم خیال آدم لر قطعاً لازم دگل. بیزه ایله آدم لر لازم در که جنتون یولین، بهشتون قاپوسین بیزه نشان ویر سون. بیزه مجتهد لازم در، البته گرک تقی زاده لر قووولسون، چو نه که اونلار دنیا اهلی در. قوی اجنبی لر گلسون وطنمزه صاحب اولسونلار. بورا بیزیم وطنم دگل، بیزیم وطنم آخرت در که اوراده اجنبیلرون یولی یوخدر.

« قیزدیرمالی »

عدالت و مالیات

هر کس نه دیوبور دیسون، من گنه دیوبورم که دنیاده بو غزیت و ژورنال چخاردانلاره هر نه ایله سن آزدی. آ کیشی، و قدر کونک یبورلر، اولورلر، داشلانیرلار، تکفیر اولونورلار، گنه دیک دیدیکلرینی دیوب، بو بیچاره، مؤمن، دیندار مسلمانلارک اخالارندن ال چکمیورلر!

دوغری داندنا که دیوبلر: « گناه اولدورنده دگل، اولنده دی». محاکمات غزته سینک مدیری (محمود غنی زاده سلماسی) تبریزده حقنده جزاسنه چاتوب و یاخشی ایلدیلر که گونک گون اورتا چاغی بازارده ووروب شلیک ملیگین داغدوبلار، جانم ایکی یوزمین تبریز جماعتی اوزلرینه عدلیه اعضاسی سه چورلر، محاکماتک مدیری نجکاره دی که اونلاره ایراد ایلوب و ملت اینانلمشلا رینی رسوای عالم ایله سون؟! عدلیه دی، کیفلری ایستر اوراده عدالت ایلرلر، کیفلری ایستر ظلم ایلرلر، کیفلری ایستر مقصرلری زندانه محکوم ایلرلر، کیفلری ایستر هر دن بر مقصرلرک خوشگل جوانلارندن سه چوب ایولرینه آپارارلار.

خوشگل مقصرلرک برینی که حاجی مرزا آقا بلورچی ایونیه آپاروب و اوگا رحم ایلوب قویمیوب زندانه گیدوب اوره گی سیخیلسون، اوگا مهمان نوازلقدن و محبتدن باشقه بر شی ایتمیوب که، و ایشده ده ضد مشروطه و یا خلاف عدالت اوندان بر شی باش ویرمیوب که،

محاکمات چغیر باغیر سالوب بیچاره کیشی نک تمیز آدینی لکه لندیورور. ایله ایلر اونگنده عوضنده عسگر مسکین جماعتی یغوب اونی اولومنه دوگر که ده ا برده غلط ایله سون اله قام آلوب خلقه بهتان دیسون. چوخ یاخشی، بر ملت که ایکی جه ایل مشروطه آلوب، مجلس ملی آچماق ایله دوزه، پیتمش کرپیجه آهنگه، گهجه مالیات قویا (و حال آنکه ایندی به تک هیچ بر دولت قویا ییلمیوب)، او ملتک عضولری قانمیر، ایله برجه محاکمات قانیر؟!، والله، استغفرالله ایلدورم، اونلارا قانمیان دیبه نک آغزنده دیلی قورویار.

(اوتاییلی)

نخچوان

کیجس گیجه شهر بولوارنده بر نفر کابلایی گزیدیگی یرده قیسسه پالتار گیمنازیه شاگردلرینی قول قولاً گزیدیکه گوروب بردن بره اوزینی ساخلاشدیرا ییلمیوب یخیلوب اوزیندن گیتدی. در حال بیچاره مریض خانیه گوتورولوب مداوات طیبه ایدیلدیه سه کار گیر تاثیر اولمیه رقی وفات ایتمشدر. الله بو بیچاره رحمت ایدوب، قانلارینه صبر ویرسون.

نخچوان — ایکی گون بوندان ایره لی بر نفر نال میخ ساتان مشهدی اون مناندن اوتری مسجد جامعه آند ایچدکه ایکی اللری ایله مسجدک دیوارینه ایله برک چیرپدی که وار یوخ یر مسجدم وار ایدی اوده اوچوب توکولدی.

میر عبدالحسین آقاناک

منبر له نطقی

جماعت! من ایمدی به کمی هیچ کسدن قورخامشام و قور خمیاچاغام! و هر بر سوزیمی آچیق دیمیشم و دیبه جگم! ایستر منی ملا نصرالدین یازماسون که لاپ ملا نصرالدینک باباسی یازسون. بللی، حضرت بو یوروبدر که گلر بر زمان که بدعت بدعت اوسته مینر و هر کسه واجبدر که همان بدعتی حل ایدوب، جماعتی باشه سالوب، دوز یولا هدایت ایله سون. من ده سیزلره عرض اید یرم که: یول او یول ایدی که آتا بابالارمز گیدوبدر و بزلرده گرک تازه چخان مسلمانلاره باخمیوب و اونلارک سوزلرینه قولاق